

Prehľad udalostí na pondelok 30. marca	2
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 30. 3. 2026, 6:30	
PARNAS John Milton – Samson - Literatúra - Rádio Devín	7
Online, stvr.sk, 30. 3. 2026, 7:40	
Výučbová základňa v Košiciach vzdelala za 20 rokov 8 000 budúcich lekárov z celého sveta	7
Online, kosicednes.sk, 30. 3. 2026, 12:24	
Odpadnutie bez varovania: Čo sa pri ňom deje v tele a ako mu predchádzať?	8
Online, lekar.sk, 30. 3. 2026, 13:25	
Lekári prezradili, ako využívajú AI. Študenti sú o krok vpred, ale niečo ich odhaľuje	12
Online, mediweb.hnonline.sk, 30. 3. 2026, 16:45	
Výstava “Za všetkým hľadaj ženu”	15
Televízia - STVR 24, Správy RTVS z regiónov, 30. 3. 2026, 17:51	
Košickú botanickú záhradu oživilí figúrky žien aj busty umelcov. Priniesli radosť aj nadsádzku	16
Online, spravy.pravda.sk, 30. 3. 2026, 19:40	
SLOVÁCI V ZAHRANIČÍ: CESTA NA AMBASÁDU BY NÁM VOĽBY VÝRAZNE SKOMPLIKOVALA	17
Tlač, Zvolensko-Podpolianske noviny, 31. 3. 2026	
Vysoké školy sú pri AI v hre o 20 miliónov eur. Na dvoch adresách sa zapojí aj svetový gigant	21
Online, hnonline.sk, 31. 3. 2026, 0:00	

Prehľad udalostí na pondelok 30. marca [📄](#)

📅 30. 3. 2026, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Prehľad udalostí na pondelok 30. marca

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: +421 2 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk

Technická podpora: 0905/505 721

Protest vodičov taxislužieb

Reakcia na dlhodobú nespokojnosť vodičov s nastavením odmien, výškou provízií digitálnych platforiem a s pracovnými podmienkami

Slovensko

08.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva

Výjazdové rokovanie výboru

Snina, priestory MO SR

08.15 TK Magistrátu mesta Košice

Téma: Otvorenie nového električkového depa

- prehliadka nových priestorov, technologických zariadení, čistiacej linky, výpravovne električiek a ďalších prevádzok

Košice, Dopravný podnik mesta Košice, areál, Bardejovská ulica

text, zvuk

09.00 Mestské zastupiteľstvo mesta Zvolen

Zvolen, MsÚ, veľká zasadacia miestnosť MsZ

09.00 Fórum o integrácii Ligy za ľudské práva

Téma: Odborný pohľad na témy súvisiace s aktuálnym spoločenským dianím a analýza pripravovaného Paktu o migrácii a azyle

Diskutovať budú verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská, komisár pre deti Jozef Mikloško a zástupca Migračného úradu MV SR.

Bratislava, Primaciálny palác, Zrkadlová sieň

09.00 CyberHeroes Academy

Vzdelávací a súťažný program pre študentov stredných a vysokých škôl zameraný na rozvoj praktických zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti

Košice, **UPJŠ**, Prírodovedecká fakulta, Laboratórium inteligentných dátových analýz, 2. poschodie, Jesenná 5

09.00 Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja

Nitra, Župný dom, zasadacia miestnosť, Župné námestie 3

text

09.00 TK Štátnej ochrany prírody SR

Téma: Otvorenie sezóny sprístupnených jaskýň na Slovensku

Informovať budú štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR Filip Kuffa a generálny riaditeľ ŠOP SR Roman Fajth

- komentovaná prehliadka Bystrianskej jaskyne

katastrálne územie obce Valaská, pred vstupom do Bystrianskej jaskyne

GPS súradnice: N 48,8395004 E 19,5949001

text, zvuk, foto

09.30 Predseda Národnej rady SR Richard Raši otvorí spoločný stavebný úrad

- príhovor predsedu NR SR

Dolný Kubín, Obrancov mieru 1774/12

text, zvuk

09.30 TK ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Tomáša Druckera

Téma: Ako vyzerá budúcnosť energetiky v školách: unikátna učebňa zelených technológií

Bratislava, Stredná odborná škola technológií a remesiel, Ivanská cesta 21

text, video, zvuk, live

09.30 Program prezidenta SR Petra Pellegriniho v Trenčíne

09.30 Návšteva Centra výnimočnosti NATO pre oblasť odstraňovania výbušných prostriedkov (EOD CoE)

- fototermin

Trenčín, Ivana Olbrachta 5

10.45 Návšteva 6. spojovacieho pluku

- fototermin

Trenčín, Ivana Olbrachta 5.

11.35 Návšteva Leteckých opravovní Trenčín, a. s.

- brífing

Trenčín, Legionárska 160

text, video, zvuk, foto

09.30 TK zástupcov Asociácie hotelov a reštaurácií Slovenska

Téma: Slovensko smeruje k európskej klasifikácii hotelov (Hotelstars Union) - návrh Ministerstvu cestovného ruchu a športu SR. Predstavenie prínosov systému Hotelstars Union pre sektor cestovného ruchu, podnikateľov aj návštevníkov Slovenska a krokov potrebných pre jeho zavedenie do praxe

Informovať budú prezident AHRS Marek Harbuľák a druhá viceprezidentka AHRS Veronika Dic Šiklová

Bratislava, AHRS, 9. poschodie, Kalinčiaková 33

text, zvuk

09.45 Slávnostné otvorenie zrekonštruovaného psychiatrického oddelenia Nemocnice s poliklinikou sv. Jakuba

Zúčastní sa minister zdravotníctva SR Kamil Šaško

Bardejov, Nemocnica s poliklinikou, pavilón LCDH, 1. poschodie, Ulica sv. Jakuba 21

text, zvuk

10.00 TK strany Sloboda a Solidarita

Téma: Kamenického konsolidácia je pokus/omyl. Chýba kľúčový prvok

Informovať budú predseda SaS Branislav Gröhling, podpredseda SaS Marián Viskupič, podpredseda SaS Karol Galek a poslanci NR SR za SaS

Bratislava, Liberálny dom, Priemyselná 8

text

10.00 Otvorenie Informačnej kancelárie pre obeť trestných činov

Na otvorení sa zúčastnia prvá štátna tajomníčka Ministerstva vnútra SR Lucia Kurilovská, riaditeľ Úradu prevencie kriminality MV SR Jozef Halcin a primátor mesta Malacky Juraj Říha.

Malacky, MÚ, zasadacia miestnosť, Bernolákova 5188/1A

text

10.00 Otvorenie moto sezóny Faber Moto 2026

Bratislava, Styx, Stará Vajnorská 10130

10.15 TK Kresťanskodemokratického hnutia

Téma: Neutopme naše deti v odpade

Informovať budú poslanci NR SR Monika Kolejáková a Marián Čaučík a právny expert KDĽ Jozef Humenský

Bratislava, centrála KDĽ, Šafárikovo námestie 4

text, zvuk

10.30 Brífing mimoparlamentnej strany Demokrati

Téma: Facka ľuďom od prezidenta? Ďalšie podklady prezidentovi pre rozhodnutie na vyhlásenie referenda

Informovať budú podpredsedovia strany Juraj Šeliga a Michal Kiča

Bratislava, pred prezidentským palácom, Hodžovo námestie

11.00 TK ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR Erika Tomáša a ministra cestovného ruchu a športu SR Rudolfa Huliaka

Téma: Spúšťame historicky najrozsiahlejší projekt obnovy hradov na Slovensku

Informovať bude aj splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity Alexander Daško

Žarnovica, hrad Revište, m. č. Revištské Podzámčie

text, zvuk, foto

11.00 TK predsedu Národnej rady SR Richarda Rašiho a štátneho tajomníka Ministerstva vnútra SR Michala Kaliňáka

Téma: Predĺženie volebného obdobia v samosprávach

Dolný Kubín, hotel Park, kongresová sála, Radlinského 21

text, video, zvuk, foto

11.00 Vyhodnotenie ponúk nehnuteľností určených na odpredaj Slovenskou poštou, a. s.

Banská Bystrica, budova SP, Partizánska cesta č. 9

11.00 TK Správcu zálohového systému

Téma: Predstavenie pilotného projektu umiestnenia špeciálnych držiakov na prázdne zálohované nápojové obaly

Informovať budú generálny riaditeľ Správcu zálohového systému n. o. Marián Áč a primátor mesta Prešov František Olha

Prešov, Námestie mládeže pri fontáne, parčík <https://maps.app.goo.gl/gifprS7RjwzuAY8s8>

text, video, foto

12.10 Program ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR Erika Tomáša

Slávnostné otvorenie Ihriska pre každé dieťa

Dolná Ždaňa 46

12.15 TK ministra vnútra SR Matúša Šutaja Eštoka a ministra vnútra Českej republiky Lubomíra Metnara

Téma: Pripravovaná bezpečnostno-preventívna akcia Zelená II.

11.50 h - ukážky techniky a procesov

Medveďov, Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov č. 244

- presun na kontrolný bod "zmenáreň" adresa RM47+P8

Medveďov, parkovanie pre médiá: 47.807117, 17.664318

text, video, zvuk, foto

13.00 TK ministra dopravy SR Jozefa Ráža a generálneho riaditeľa Národnej diaľničnej spoločnosti Filipa Macháčka

Téma: Nové diaľničné úseky

Bratislava, MD SR, Námestie slobody 6

text, zvuk, live

13.00 TK opozičných strán Sloboda a Solidarita, hnutie Progresívne Slovensko, Kresťanskodemokratické hnutie, Hnutie Slovensko, Demokrati a Občianska konzervatívna strana

Téma: Spájame sa pre správnu vec

Informovať budú predseda SaS Branislav Gröhling, poslanec Národnej rady SR za SaS Alojz Hlina, člen predsedníctva PS Ivan Korčok, podpredseda KDH Igor Jančulík, členka predsedníctva Hnutia Slovensko Erika Jurinová, predseda Demokratov Jaroslav Naď a kandidát na primátora mesta Martin

Martin, pred historickou budovou Tatrabanky, M. R. Štefánika 9

text, zvuk

13.40 TK Kresťanskodemokratického hnutia

Téma: Zlyhanie za 10.000.000 € na ministerstve školstva

Informovať bude poslanec NR SR a bývalý minister školstva Ján Horecký

Bratislava, centrála KDH, Šafárikovo námestie 4

text, zvuk

14.30 Mestské zastupiteľstvo mesta Námestovo

Námestovo, Mestský úrad, zasadačka, Cyrila a Metoda 329/6

14.30 Otvorenie nového pracoviska robotickej rehabilitácie na Klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie

Zúčastní sa minister zdravotníctva SR Kamil Šaško

Košice, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, 1. poschodie, Pavilón zdravia (pavilón XXVIII.), Rastislavova 43

text, zvuk

17.00 Sólo pre technécium - Prednáška experimentálneho jadrového fyzika a predsedu Slovenskej akadémie vied Martina Venharta z cyklu popularizačných prednášok SAV Vivat scientia! - Nech žije veda!

Téma: Ako sa z vedeckého experimentu stal nenahraditeľný nástroj modernej medicíny a aké dôležité sú objavy, ktoré na prvý pohľad nemajú praktický účel

Púchov, Divadlo Púchov, Hoeningovo námestie 2002

17.00 Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava - Dúbravka - mimoriadne

Bratislava, MÚ, 1. poschodie, veľká zasadacia miestnosť, B224, Žatevná 4, m. č. Dúbravka

17.30 Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava - Devín

Bratislava, m. č. Devín

18.00 Minifestival európskeho filmu 5x5 (30. marca - 1. apríla)

Bratislava, Cinemax Bory

text

18.00 Mosty pre ukrajinské vysokoškolské vzdelávanie

Podujatie pri príležitosti 20. výročia prvej inštitúcie liberálnych štúdií na Slovensku Bisla

Bratislava, Primaciálny palác, Zrkadlová sieň, Primaciálne námestie 2

18.00 Rasťo Sedlačík: Iný rozmer - vernisáž

Výstava potrvá do 8. mája

Bratislava, White & Weiss Gallery, Grösslingova 50

18.30 TK výkonného riaditeľa a predsedu predstavenstva Letiska Košice Thomasa Dworschaka

Téma: Spustenie leteckej linky Košice - Malaga (Ryanair)

Informovať budú aj veľvyslankyňa Španielskeho kráľovstva v SR Sofia Ruiz del Árbol Moro, predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka a PR manažérka Ryanair pre strednú a východnú Európu Alicja Wojcik Golebiowska

18.00 h - príchod na letisko, letisková kontrola a presun do terminálu

18.30 h - TK, príhovory

19.20 h - presun na letiskovú plochu

19.40 h - prilet lietadla z Malagy

20.25 h - odlet lietadla do Malagy

Košice, letisko

text, zvuk

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

vgr

Autor: VGR

PARNAS | John Milton – Samson - Literatúra - Rádio Devín

 30. 3. 2026, 7:40, Zdroj: devin.rtvs.sk , Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 88 716 GRP: 1,97 OTS: 0,02 AVE: 1008 EUR

PARNAS | John Milton – Samson - Literatúra - Rádio Devín

Facebook Instagram

Čítanie kľúčových diel svetovej a slovenskej literatúry s komentárom

Samson bojovník uzatvára tretiu časť Miltonovej trilógie. V tejto veršovanej knižnej dráme sa Milton inšpiroval starozákonnými udalosťami z Knihy sudcov a napísal ju v duchu starogréckej tragédie. Stretávame sa so zdanlivo zlomeným silákom Samsonom vo filistínskom väzení, ktorý sa v jeho závere vypne k heroickému mravnému činu.

Celou trilógiou nás sprevádza profesor Marián Andričík z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie na Filozofickej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Interpretom všetkých troch básnických skladieb – eposu Stratený raj, minieposu Vrátený raj a tragédie Samson bojovník je Štefan Bučko – člen Činohry Slovenského národného divadla. Autorka celého projektu Parnas - Táňa Kusá.

Preklad : Marián Andričík, vydanie z roku 2022 – Cena Jána Hollého

Odborný komentár : prof. Marián Andričík z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie na Filozofickej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Interpret : Štefan Bučko, člen Činohry Slovenského národného divadla

Obsahy číta : Katarína Šafaříková

Hudobná dramaturgia : Lýgia Vojtková

Hlavný zvukový majster : Stanislav Kaclík

Réžia a moderovanie : autorka projektu Parnas Táňa Kusá

Miniepos Vrátený raj - takisto inšpirovaný Bibliou, tentoraz Satanovými pokúšaniami Krista, známymi z Matúšovho i Lukášovho evanjelia...

Rozhovory

Čítanie

Zajatý a oslepený Samson je vo väzení v Gaze, kde musí tvrdo pracovať. V deň osláv, keď je všetka práca zastavená, vyjde von na odľahlé miesto a smúti nad svojim osudom... Čítanie 6 častí

Táňa Kusá o Miltonovi:

autorka: Táňa Kusá, ilustrácia: William Blake

Živé vysielanie 12:23

Práve vysielame

Rozhlas

Výučbová základňa v Košiciach vzdelala za 20 rokov 8 000 budúcich lekárov z celého sveta

 30. 3. 2026, 12:24, Zdroj: kosicednes.sk , Autor: Filip Guldan, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Mária Mareková (UPJŠ OR Univerzita Pavla Jozefa Šafárika), Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Lekárska fakulta UPJŠ, LF UPJŠ
Dosah: 3 916 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 310 EUR

Výučbová základňa v Košiciach vzdelala za 20 rokov 8 000 budúcich lekárov z celého sveta

Košice

30.03.2026 | 12:24

Výučbová základňa v Košiciach vzdelala za 20 rokov 8 000 budúcich lekárov z celého sveta

Výučbová základňa Medirex oslavuje dve dekády spolupráce s Lekárskou fakultou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Výučba študentov prebieha priamo v priestoroch centrálného laboratória, kde sa denne spracúvajú tisíce vzoriek pacientov.

Zdroj: LFUPJS KE

Medicínske laboratória Medirex a **Lekársku fakultu UPJŠ** v Košiciach spája už 20 rokov spolupráce, ktorá prepája akademický výskum s modernou diagnostickou praxou. Od roku 2006 prešlo košickým pracoviskom Medirexu na Magnezitárskej ulici približne 8 000 medikov – ročne tu získava praktické skúsenosti 200 slovenských a 200 zahraničných študentov medicíny z viac ako 50 krajín sveta, medzi nimi napríklad z Holandska, Fínska, Nemecka, Kanady, Švédska, USA, Japonska, Veľkej Británie či Švajčiarska.

Nie simulácia, ale skutočná diagnostika

Pracovisko slúži študentom odborov všeobecné lekárstvo a laboratórne vyšetrovacie metódy. „Naším cieľom bolo od začiatku ukázať študentom, že klinická biochémia a laboratórna medicína nie sú len o skúmvkách, ale o fascinujúcich technológiách a rýchlych a dostupných výsledkoch analýz, ktoré sa podieľajú na diagnostickom procese. Po 20 rokoch vidíme reálne výsledky – mnohí z absolventov sú uznávanými odborníkmi nielen u nás, ale aj v prestížnych zahraničných inštitúciách,“ uvádza MUDr. Renáta Lenártová, PhD., MSC, riaditeľka pre externé vzťahy spoločnosti Medirex.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ

Moderná liečba myómov v Košiciach napreduje. UNLP hlási významný míľnik

Budúci lekári sa oboznamujú s klinickou biochémiou – odborom, ktorý stojí za veľkou časťou diagnóz pacientov vo všeobecnom lekárstve. Práve laboratórne výsledky sú prvým krokom k odhaleniu ochorenia. Pre študentov laboratórných vyšetrovacích metód je veľkým prínosom to, že nepracujú v simulovaných podmienkach, ale v reálnom laboratóriu, ktoré denne spracuje tisíce vzoriek.

Súčasťou spolupráce je aj zvyšovanie vedeckej kvalifikácie zamestnancov, čoho dôkazom je šesť zamestnancov spoločnosti Medirex, ktorí absolvovali 3. stupeň vysokoškolského vzdelávania v programe klinická biochémia.

Odborný rast zamestnancov posilnil spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja a umožnil aktívnejšie zapojenie do národných aj medzinárodných projektov.

Neoddeliteľná súčasť vzdelávania

Medirex je jediné súkromné laboratórium na východnom Slovensku pôsobiace ako výučbová základňa pre medikov. Základy spolupráce siahajú do roku 2006, keď na základe rozhodnutia Akademického senátu **LF UPJŠ** a zmluvy o zriadení výučbovej základne vzniklo 16. marca spoločné pracovisko Ústavu lekárskej a klinickej biochémie **LF UPJŠ** a vtedajšej spoločnosti Labmed. Významný posun nastal v roku 2014, kedy sa spoločnosť Labmed stala súčasťou laboratórií Medirex – spolupráca s univerzitou sa tým podstatne rozšírila a prehĺbila.

„Vysoko špecializované laboratória spoločnosti Medirex sa stali samostatnou výučbovou základňou a spolupráca sa rozšírila nielen v pedagogickej oblasti, ale smeruje aj k spoločným vedecko-výskumným aktivitám,“ uviedla prof. Ing. **Mária Mareková**, PhD., prednostka Ústavu lekárskej a klinickej biochémie **LF UPJŠ**. „Veríme, že v budúcnosti bude naša spolupráca významne prispievať k napĺňaniu cieľov dokumentu Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2040 (Slovensko 2040), ako aj k implementácii Investičného plánu Slovenska,“ doplnila. Spolupráca medzi Medirexom a **Lekárskou fakultou UPJŠ** prispieva k prepájaniu akademického, verejného a súkromného sektora – čo je jeden zo zásadných cieľov rozvoja vzdelávania a inovácií na Slovensku a prispieva k rozširovaniu medzisektorovej spolupráce v zmysle stratégie RIS3 (Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu).

(TS)

Filip Guldan

30.03.2026 12:24

Autor: Filip Guldan

Odpadnutie bez varovania: Čo sa pri ňom deje v tele a ako mu predchádzať? [🔗](#)

30. 3. 2026, 13:25, Zdroj: [lekar.sk](https://www.lekar.sk), Autor: Katarína Duníková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 5 536 GRP: 0,12 OTS: 0,00 AVE: 359 EUR

Odpadnutie bez varovania: Čo sa pri ňom deje v tele a ako mu predchádzať?

V tomto článku sa dozviete

Čo je to synkopa? Varovné signály synkopy Najčastejšie príčiny odpadnutia Synkopa verzus epileptický záchvat Spúšťače synkopy Ako predchádzať odpadnutiu? Omdlievanie u detí Kedy vyhľadať lekársku pomoc? Ako podať prvú pomoc pri strate vedomia?

Stalo sa vám niekedy, že sa vám v jedinej sekunde roztočil svet, kolena povolili a rozplynul sa kontakt s realitou? Tento znepokojujúci moment často prichádza bez varovania. Hoci vo väčšine prípadov ide o krátkodobý a neškodný stav, synkopa môže byť aj signálom vážnejšieho problému. Čo sa deje v organizme pri odpadnutí, aké sú jeho najčastejšie príčiny a kedy by ste mali spozornieť?

Čo je to synkopa?

Synkopa je všeobecný medicínsky termín pre odpadnutie, ktoré môže mať mnoho príčin. Aby sme boli pri vedomí, musí byť mozog neustále zásobený krvou bohatou na kyslík a živiny. Náhla a dočasná strata vedomia preto vzniká v dôsledku zníženého prietoku krvi do mozgu.

Krátkodobé bezvedomie je pomerne častý stav, najmä u ľudí nad 70 rokov. Jeho epizódy sa však môžu vyskytnúť v akomkoľvek veku, a to bez ohľadu na to, či máte zdravotné ťažkosti alebo nie.

Mdloba zvyčajne trvá len niekoľko sekúnd, prípadne minút, pričom po precitnutí sa ešte chvíľu môžete cítiť zmätene alebo unavene. Úplné zotavenie bežne nastáva v priebehu minút až hodín.

Vo väčšine prípadov synkopa nie je dôvodom na obavy a nevyžaduje si ďalšiu liečbu. Vždy je však dôležité určiť jej príčinu, aby sa jej v budúcnosti dalo predísť alebo zistiť, či za ňou nestojí napríklad ochorenie srdca, ktoré si už terapiu vyžaduje.

Ak sa potrebujete poradiť, využite bezplatné poradenstvo na linke poradenstva pre zdravie.

Varovné signály synkopy

Pred samotnou stratou vedomia môžete vnímať „pocit na odpadnutie“, ktorý sa prejavuje ako:

zatmenie pred očami alebo rozmazané videnie škvŕny v zornom poli alebo tzv. tunelové videnie točenie hlavy alebo závraty potenie, chladná a vlhká pokožka nevoľnosť a bledosť v tvári pískanie v ušiach malátnosť, slabosť bolesti hlavy dýchavičnosť či búšenie srdca zmätenosť alebo rozprávanie z cesty

Zdroj: freepik.com

Najčastejšie príčiny odpadnutia

Príčin omdlenia môže byť mnoho. Zväčša ide o neškodný, krátkodobý dôvod, ktorý vedie k dočasnej strate vedomia. Môže ale poukazovať aj na ochorenie ovplyvňujúce nervový systém alebo srdce. Niekedy je to zas stav, ktorý narúša prietok krvi v tele a spôsobuje pokles krvného tlaku, napríklad pri rýchlom postavení sa z ľahu.

Synkopa nastáva, ak dôjde k:

náhlemu poklesu krvného tlaku spomaleniu srdcovej frekvencie zmenám v množstve krvi prúdiacej do určitých častí tela

Existuje viacero rôznych typov odpadnutia.

Reflexná synkopa

Zahŕňa vazovagálnu a situačnú synkopu. Sú to reakcie organizmu na určité podnety, napríklad dlhé státie alebo stres.

Vazovagálna synkopa sa vzťahuje na zvýšenú aktivitu blúdivého nervu, ktorý dáva signál srdcu, aby spomalilo, a cievam, aby sa rozšírili. Táto kombinácia účinkov má za následok pokles krvného tlaku a nedokrvenie mozgu. Ide o najčastejší typ synkopy vo všetkých vekových skupinách, ale hlavne u mladých ľudí.

Vazovagálnu synkopu môže vyvolať:

emocionálny alebo fyzický stres (pohľad na krv, úzkosť či silná bolesť) vystavenie organizmu veľkému teplu a dehydratácia v zriedkavých prípadoch aj močenie, defekácia (vyprázdňovanie) alebo kašeľ

Ortostatická (posturálna) synkopa

Nazývaná aj ortostatická alebo posturálna hypotenzia. Vzniká prudkým poklesom krvného tlaku pri zmene polohy, napríklad pri postavení sa z ľahu alebo sedu.

Pri ortostatickej hypotenzii sa pôsobením gravitácie krv hromadí v dolných končatinách, čo vedie k zníženému prietoku krvi do mozgu. Prietok krvi sa obnoví, keď osoba spadne alebo je umiestnená do horizontálnej polohy. S vyšším vekom sa tento stav stáva bežnejším, pretože cievy strácajú schopnosť pohotovo reagovať na zmenu polohy.

Medzi spúšťače ortostatickej hypotenzie patrí:

nižší objem krvi alebo hemoglobínu, napríklad v dôsledku dehydratácie, straty krvi alebo pri anémii cukrovka, nedostatok vitamínu B12 užívanie liekov, ako sú diuretiká alebo lieky na vysoký krvný tlak Parkinsonova choroba či iný zdravotný stav, ktorý postihuje nervový systém

Kardiálna synkopa

Je spôsobená nedostatočným prekrvením mozgu v dôsledku problémov so srdcom alebo cievami.

Môžu to byť napríklad poruchy srdcového rytmu (arytmie), ochorenia chlopní, srdcové zlyhávanie, myokarditída (zápal srdcového svalu) a kardiomyopatie.

Srdcový sval vtedy nie je schopný pumpovať krv tak dobre, ako by mal. Ak je srdcová frekvencia príliš pomalá alebo, naopak, prírýchla, môžu sa objaviť mdloby spojené s dýchavičnosťou, bolesťou na hrudníku a búšením srdca.

Iné príčiny odpadnutia

Strata vedomia zapríčinená epileptickým záchvatom, srdcovým infarktom, mozgovou príhodou, poranením hlavy, intoxikáciou, hypoglykémiou pri cukrovke alebo iným núdzovým stavom sa nepovažuje za synkopu a väčšinou si vyžaduje urgentnú zdravotnú pomoc.

Synkopa verzus epileptický záchvat

Epileptické záchvaty sú epizódy abnormálnej aktivity mozgu. Záchvaty sa môžu rovnako ako u synkopy prejavovať stratou vedomia. Často sú prítomné aj kŕče, ktoré spravidla začínajú stuhnutím svalov, po ktorom nasleduje fáza rytmických záškľbov.

Osoba so záchvatom môže tiež:

vykriknúť alebo vydať zvuk na začiatku záchvatu zahryznúť si do jazyka mať mimovoľný únik moču alebo stolice

Niektorí ľudia uvádzajú pred záchvatom zvláštny pocit, ktorý lekári označujú ako „aura“.

Spúšťače synkopy

Dočasne znížený krvný tlak a srdcovú frekvenciu môžu mať na svedomí rôzne spúšťače.

Medzi najčastejšie patria:

dlhodobé státie užívanie dekongestív (liekov na upchatý nos) alebo niektorých liekov pobyt v horúcom prostredí emocionálny bolesť smiech, kašeľ alebo kýchanie nadmerná konzumácia jedla, kofeínu alebo alkoholu nedostatok tekutín a solí v organizme náhla zmena polohy, obzvlášť rýchle postavenie sa tlačenie na toaleta

Ako predchádzať odpadnutiu?

Ak si na sebe všimnete príznaky ako točenie hlavy, nevoľnosť, potenie, sťažené dýchanie, nedostatok vzduchu alebo búšenie srdca, môžu naznačovať nadchádzajúcu mdlobu.

Odpadnutiu môžete zabrániť nasledovne:

ľahnite si a zdvihnite nohy posadte sa, priblížte hlavu ku kolenám a pomaly zhlboka dýčajte zatnite ruky v päse stiahnite sedacie svaly alebo stlačte stehná k sebe zabezpečte prísun čerstvého vzduchu a dostatočné množstvo tekutín ráno po prebudení si najprv na niekoľko minút sadnite na okraj postele, až potom sa postavte

Zdroj: freepik.com

Omdlievanie u detí

Najčastejším dôvodom epizódy odpadnutia dieťaťa je dočasný nedostatok okysličenej krvi prúdiacej do mozgu. Väčšina takýchto synkop je neškodná – deti môžu omdlieť po zadržaní dychu pri intenzívnom plači alebo v amoku. Mdloby zväčša do minúty pominú a dieťa nadobudne vedomie. Počas takéhoto incidentu treba zachovať pokoj, zostať s dieťaťom, upokojiť ho a uložiť na bok.

Odpadnutie u dojčiat môže byť závažnejšie a synkopa môže súvisieť so srdcovými ochoreniami – poruchami srdcového rytmu (arytmiami), vrodenými srdcovými chybami alebo závažným zadržiavaním dychu. Na určenie príčiny je nevyhnutné okamžité lekárske vyšetrenie. Lekára treba vyhľadať v prípade, že dieťa sa dusí, zmodrie, trasie sa, stuhne, ochabne alebo má svalové záškľby, čo môže byť príznakom záchvatu.

Kedy vyhľadať lekársku pomoc?

Ak ste odpadli len raz a inak ste v dobrej zdravotnej kondícii, pravdepodobne nie je potrebné navštíviť odborníka. Je ale dôležité poradiť sa s vaším lekárom, ak neviete, čo u vás bolo spúšťačom synkopy alebo sa odpadávanie opakuje.

Zavolajte záchrannú službu, pokiaľ vy alebo niekto vo vašom okolí odpadol a:

má silné krvácanie alebo utrpel zranenie mal pred odpadnutím nepravidelný srdcový rytmus, bolesť na hrudníku, dýchavičnosť alebo búšenie srdca (môže ísť o srdcový infarkt) má silnú bolesť hlavy, rozmazané videnie, nezrozumiteľnú reč, pokles ústneho kútika, slabosť končatín alebo pôsobí dezorientovane (môže ísť o cievnu mozgovú príhodu) odpadol v sede alebo v ľahu, opakovane stratil vedomie alebo sa preberal dlhšie než niekoľko minút má diagnostikované ochorenie srdca pred odpadnutím nepočítaval žiadne varovné príznaky má viac ako 60 rokov

Diagnostika synkopy

Všeobecný lekár sa vás opýta podrobné otázky o vašich prejavoch a epizódach synkopy, napríklad či pociťujete nejaké varovné signály pred odpadnutím a kedy a kde k nemu dochádza. Môže vám tiež zaznamenať srdcovú frekvenciu a krvný tlak v rôznych polohách tela: v ľahu, v sede aj v stoj.

Takisto môžete podstúpiť ďalšie špecializované vyšetrenia na zistenie pôvodu mdlôb. Tieto testy hodnotia stav vášho srdca, rýchlosť srdcového rytmu (pulz), množstvo krvi vo vašom organizme (objem krvi) či prietok krvi pri rôznych polohách tela.

Kardiológ vám vyšetří prípadné poruchy rytmu, ako aj chlopne či srdcové zlyhávanie. Ak je podozrenie na neurologickú príčinu, odporúča sa navštíviť neurológa.

Liečba a manažment synkopy

Veľká prevaha epizód mdloby nie je nebezpečná, pokiaľ sa pri páde nezraníte. Odpadnutie však môže byť život ohrozujúce, ak je spôsobené poruchou srdcového rytmu alebo neurologickým problémom. Vtedy by ste mali absolvovať prehliadku u lekára.

Liečba synkopy závisí od jej príčiny. Hlavným cieľom je zabrániť opakovaniu epizód odpadnutia.

Možnosti liečby synkopy zahŕňajú:

Zmenu životného štýlu, napríklad konzumáciu menších a častejších jedál, zvýšenie príjmu soli (sodíka) alebo draslíka, dostatočný pitný režim a obmedzenie kofeínu a alkoholu. Vyhybanie sa spúšťačom, ako je dlhé státie, teplo alebo emocionálny stres či rýchle vstávanie z polohy v ľahu alebo sede. Farmakologickú liečbu, napríklad betablokátormi alebo midodrínom, prípadne úpravu už existujúcej liečby. Nosenie podporných pomôcok, napríklad kompresných pančúch na zlepšenie krvného obehu. Zavedenie prístroja, ako je kardiostimulátor alebo implantovateľný kardioverter-defibrilátor pri srdcových ochoreniach. Liečbu neurologických príčin medikamentózne alebo chirurgicky.

Ako podať prvú pomoc pri strate vedomia?

Keď uvidíte niekoho vo vašom okolí omdlieť, postupujte nasledovne:

Uložte osobu do polohy ležmo na chrbát, skontrolujte, či má priechodné dýchacie cesty, zakloňte jej hlavu a pozorujte, či dýcha, a to minimálne po dobu 10 sekúnd.

Ak osoba dýcha:

Skontrolujte prípadné vonkajšie zranenia, ktoré si mohla spôsobiť pádom. Ak sú prítomné zranenia sprevádzané silným krvácaním, volajte 155. Uložte osobu do stabilizovanej polohy alebo jej zdvihnite nohy mierne nad úroveň srdca, aby sa obnovil prietok krvi do mozgu. Ak ide o ženu a je tehotná (najmä po 28. týždni tehotenstva), je vhodnejšie uložiť ju na bok. Uvoľnite opasok, golier alebo iné tesné oblečenie. Nedávajte osobe vodu, ak je v polohe ležmo a nie je pri vedomí. Keď nadobudne vedomie, nenechajte ju vstať príliš rýchlo a zabezpečte, aby mala dostatok tekutín. Ak bezvedomie trvá dlhšie ako minútu, uložte osobu do stabilizovanej polohy a privolajte rýchlu lekársku pomoc.

Ak osoba nedýcha:

Poverte okoloidúcich, aby volali 155 alebo 112, a začnite s KPR (kardiopulmonálna resuscitácia). Zakloňte osobe hlavu, čím spriechodníte dýchacie cesty. Začnite stláčať hrudník v dolnej polovici hrudnej kosti do hĺbky asi 5 cm. Stlačenie sa vykonáva 30-krát a malo by prebiehať frekvenciou 100 – 120 stlačení za minútu. Nasledujú 2 vdychy z úst do úst, pričom dotýčajte sa osobe zakloňte hlavu, predsuňte sánku a upchajte nos. Pokračujte v KPR, kým nepríde pomoc alebo kým osoba nezačne dýchať sama. Ak po páde krváca, je potrebné aplikovať priamy tlak na ranu, aby sa zabránilo väčším stratám krvi.

Pri poskytovaní kardiopulmonálnej resuscitácie je dôležité myslieť nielen na záchranu postihnutého, ale aj na vlastnú bezpečnosť. Preto, ak sú dostupné, použite ochranné pomôcky ako rukavice alebo resuscitačné rúško na minimalizovanie kontaktu s telesnými tekutinami. Pokiaľ tieto pomôcky nemáte, môžete vykonávať iba stláčanie hrudníka.

Autor článku

Medička

Študentka 4. ročníka Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** Popri štúdiu pracuje v patologickom laboratóriu, kde si prehľbuje vedomosti z histológie, patológie a získava cenné skúsenosti z praxe.

Zdieľať článok

Obsah na Lekar.sk vychádza z aktuálnych vedeckých poznatkov a konzultácií s odborníkmi. Použili sme nasledovné zdroje

Syncope (Fainting): Types, Symptoms & Causes. Cleveland Clinic. Cleveland Clinic, updated June 4, 2025, Fainting. healthdirect.gov.au. healthdirect Australia. Accessed March 2026, Syncope vs. seizure: Similarities, differences, and what to do. Medical News Today. Updated June 19, 2023 Syncope Center. Rochester Regional Health. Accessed March 2026

Súvisiace články

Náhla strata vedomia je často spojená s dlhodobým státním či dehydratáciou, najmä počas leta. Viete, ako sa jej vyhnúť? A...

21.06.2024

Opuch, nazývaný tiež edém, je prirodzenou reakciou tela na mnoho chorobných stavov ako sú napríklad poranenia, infekcie, zápal, alebo alergická...

29.03.2021

Pády a úrazy nie sú v letnom období ničím výnimočným, práve naopak. Inak to nie je ani v prípade poranení...

09.08.2021

Autor: Katarína Duniková

Lekári prezradili, ako využívajú AI. Študenti sú o krok vpred, ale niečo ich odhaľuje

 30. 3. 2026, 16:45, Zdroj: mediweb.hnonline.sk , Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Rastislav Boris, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Roman Martinský
Dosah: 1 655 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 2160 EUR

Lekári prezradili, ako využívajú AI. Študenti sú o krok vpred, ale niečo ich odhaľuje

Profesor opisuje následky nepriznaného použitia.

Umelá inteligencia (AI) je už každodennou súčasťou nášho zdravotníctva. Využívajú ju pacienti, medici aj lekári. Imunologička a alergologička MUDr. Jaroslava Orosová hovorí, že pacienti svoje klinické prejavy zadávajú do AI, ktorá im následne ponúkne zoznam možných ochorení.

„Vídame pacientov, ktorí prídu nielen s diagnostikou, ktorú si sami urobili, ale aj s laboratórnymi výsledkami, ktoré si môžu v dnešnej dobe sami naordinovať a zaplatiť. A často sú to výsledky, ktoré nedávajú zmysel,“ uviedla.

Pediatricka MUDr. Elena Prokopová dopĺňa, že rodičia pacientov neraz prídu do ambulancie s papierom, na ktorom majú vypísané odporúčania AI, čo všetko by sa malo dieťaťu vyšetriť. „Nepáči sa im, keď im lekár oponuje,“ podotkla.

AI aktívne využívajú stovky našich lekárov. Z 1 167 lekárov, ktorí sa vlni zapojili do prieskumu platformy Mladí lekári, 39 % deklarovalo aktívne používanie, 35 % skúsenosť bez aktívneho používania a 26 % žiadnu skúsenosť. Aktívne ju viac využívajú muži (49 %) ako ženy (36 %). Najviac ju aplikujú mladí lekári krátko po škole.

Pacienti si zisťujú diagnózu pomocou AI a tým to nekončí. Môžu za to aj preplnené ambulancie, hovorí lekárka

„Môžete zadať, aby používala iba dôveryhodné zdroje ako Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), PubMed, guidelines a podobne,“ hovorí študent posledného ročníka Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (UK) v Bratislave Adrián Binka, ktorý prieskum spoluorganizoval. „Platí garbage in, garbage out. Ak budeme písať zadanie nepresne, tak aj výsledok bude nepresný,“ vysvetlil na podujatí Agel Medi Day.

V článku sa ešte dočítate:

V ktorých dvoch odboroch lekári najviac využívajú AI.

Kde sa zaviedla v našich nemocniciach.

Ktorá platforma je podľa medika prelomová.

Ako reagujú na rozvoj AI lekárske fakulty.

Dostupné pre predplatiteľov

Napriek limitáciám prieskumu sa pozreli aj na zapojenie AI v jednotlivých špecializáciách. Aktívne ju využívajú najmä lekári v dvoch odboroch, a to v

dermatovenerológii (63 %) a rádiológii (60 %). „Ide o odbory, kde pravdepodobne lepšie zapadá do pracovných postupov (diagnostika, interpretácia nálezov, sumarizácie),“ konštatujú autori.

Najvyššia miera aktívneho používania AI podľa špecializácie (v %)

zdroj: prieskum platformy Mladí lekári, jún 2025 (N = 1 167)

Dermatovenerológia 63

Rádiológia 60

Gastroenterológia 48

Kardiológia 43

Oftalmológia 40

Všeobecné lekárstvo 39

Naopak, najnižšia miera aktívneho využívania vyšla v odboroch všeobecná chirurgia (27,5 % zo 40 respondentov) a zubné lekárstvo (23,8 % z 21 respondentov). „Tu môže ísť o vyššiu záťaž akútnou starostlivosťou, nižšiu dostupnosť vhodných nástrojov alebo prísnejšie procesné bariéry,“ dopĺňajú v sumári.

Prezident Slovenskej komory zubných lekárov MUDr. Igor Moravčík poukázal na rozdiel medzi aktívnym a pasívnym využívaním. „Nové technológie, napríklad intraorálne skenery, už často využívajú AI.“ Hovorí, že otázkou krátkej budúcnosti je aj plošnejšie zavedenie AI nástroja na zubné röntgenové snímky.

„Musí byť certifikovaný a verifikovaný priamo pre zubné lekárstvo, zavádza sa priamo do softvérov, takže tento proces si vyžaduje čas,“ doplnil MUDr. Moravčík. „AI určite má budúcnosť aj v zubnom lekárstve,“ dodal s tým, že potenciál širšieho využitia vidí napríklad v skrýningu nádorových ochorení dutiny ústnej.

P re vratná zmena

V niektorých slovenských nemocniciach sa už AI využíva napríklad pri monitorovaní nozokomiálnych nákaz, kolonoskopii, diagnostike zlomenín či diaľkovom monitorovaní pacientov so zlyhávajúcim srdcom. Medik Adrián Binka poukazuje na inú prevratnú zmenu. „Za mňa najväčší gamechanger využitia AI v medicíne je platforma OpenEvidence, ktorá vznikla spojením The New England Journal of Medicine a JAMA Network. Táto AI čerpá iba z overených odborných zdrojov. Výhodou je, že pre študentov je zadarmo,“ uviedol.

Kedysi sa báli o prácu robotníci, dnes lekári? Deväť príkladov ako AI a ChatGPT menia naše zdravotníctvo

Na podujatí Agel Medi Day vymenoval tiež ďalšie možnosti, ako môžu AI využiť študenti. Napríklad na tvorbu vizualizácií, rýchly prehľad literatúry či jednoduché naprogramovanie webovej stránky pre pacientov. „Ak ju používame správne a sme k nej kritickí, vie nám veľmi pomôcť. Ak ju však budeme používať na všetko, tak sa vieme dostať do bodu, že na konci dňa budeme horší, ako keď sme začínali. Treba ju používať rozumne,“ myslí si Binka, ktorý chce byť neurológom.

Študenti o krok pred profesormi?

Pedagóg doc. Mgr. Milan Sedliak, PhD., z Katedry biologických a lekárskech vied Fakulty telesnej výchovy a športu UK v Bratislave by chcel, aby mali študenti aj nejaké seminárne práce. „Ale akonáhle ich úkolujem niečím písaným, tak viem, že pravdepodobne to skončí pri AI, ktorej možnosti sú neskutočné,“ uviedol.

„Sú isté znaky, vďaka čomu sa dá rozpoznať, že text bol písaný AI. Všimnite si, že dáva pomlčky a dáva ich takmer všade. Veľa ľudí kašle na následnú úpravu,“ reagoval medik Binka. Stačí však príkaz navyše a AI tieto interpunkčné znamienka odstráni.

Lekárskych fakúlt sme sa spýtali na dosah AI na výučbu či písanie prác. „Štúdium medicíny je postavené najmä na teoretických vedomostiach a praktických zručnostiach, písanie seminárnych a iných písomných prác je zriedkavé. Pedagógovia im nepripisujú dominantnú úlohu. V praxi to preto znamená, že využívanie AI pri príprave písomných prác, okrem diplomových, osobitne nesledujeme ani systematicky nekontrolujeme,“ konštatuje Mgr. Lenka Stejskalová za Lekársku fakultu UK v Bratislave.

Dopriňa, že AI má v procese vzdelávania svoje miesto. Pomáha napríklad pri nácviku odberu anamnézy alebo pri simuláciách v rámci predmetu Základy klinických zručností. „Môže byť užitočná pri upevňovaní vedomostí z preberaného učiva. Samozrejme, v procese vzdelávania či skúšania sa môže aj zneužívať, ale robíme všetko preto, aby sa to u nás nedialo,“ dodala za najväčšiu lekársku fakultu.

Zrazu sme vytvorili 12 ambulancií, hovorí manažér inovácií o telemedicíne

„Ak študenti využívajú pri štúdiu nástroje AI, nie je možné im v tom úplne zabrániť. Odporúčame im však predovšetkým používať licencované a odborne garantované vzdelávacie platformy, akou je napríklad program AMBOSS, ktorý dosahuje vysokú odbornú úroveň a je prispôbený potrebám medicínskeho vzdelávania,“ uviedol Mgr. art. **Roman Martinský**, hovorca Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Doplnil, že pri hodnotení študentov sa vo veľkej miere neorientujú na písomné práce, ale najmä na praktické overovanie vedomostí a zručností. „Výučba prebieha priamo pri pacientovi alebo v Centre simulátorovej a virtuálnej medicíny, kde musí študent preukázať schopnosť riešiť konkrétnu klinickú situáciu a zároveň disponovať potrebnými teoretickými vedomosťami. Tieto kompetencie je možné písomnou formou overiť len čiastočne, preto kladieme dôraz najmä na ústne skúšanie, diskusiu a praktické úlohy,“ doplnil.

Vysvetlil, že digitálny vzdelávací program AMBOSS zakúpilo pre výučbu medicíny Národné centrum zdravotníckych informácií a na fakulte ho využívajú ako jeden z hlavných výučbových zdrojov.

Robot operuje aj bijúce srdce. Štátni giganti zaostávajú za Agelom a Pentou, vyššia forma chirurgie má i nevýhodu

„Je pravidelne aktualizovaný poprednými odborníkmi a poskytuje komplexný pohľad na medicínsku problematiku. Umožňuje nielen štúdium jednotlivých ochorení v textovej podobe, ale aj prácu s obrazovou dokumentáciou, napríklad s röntgenovými snímkami, výsledkami patologicko-anatomických vyšetrení či ukázkami diagnostických a terapeutických postupov,“ opísal program hovorca košickej lekárskej fakulty.

Súčasťou systému je aj rozsiahla databáza kazuistík, ktorá obsahuje približne 21 000 klinických prípadov, na ktorých si študenti môžu precvičovať klinické myslenie a rozhodovanie.

Odpovedá prof. MUDr. Mgr. Juraj Mokrý, PhD., prodekan pre pedagogickú činnosť v študijnom programe všeobecné lekárstvo v slovenskom jazyku a pre informačné technológie, Jesseniova lekárska fakulta v Martine

Ako fakulta reaguje na trend využívania AI študentmi?

Jesseniova lekárska fakulta UK vníma využívanie AI vo vzdelávaní a v medicíne ako technologický pokrok, ktorý má potenciál skvalitniť prípravu budúcich lekárov a zdravotníckych pracovníkov. Náš postoj je proaktívny a otvorený, ale jasne vymedzený pravidlami akademickej integrity.

Fakulta pravidelne organizuje školenia (napríklad „Využitie AI vo vzdelávaní“) a semináre, ktoré učia, ako AI využívať kriticky a eticky. Aktívne sa zapája aj do celoslovenských a medzinárodných aktivít v tejto oblasti, dôkazom čoho je aj nedávna organizácia česko-slovenského seminára na tému „MedAI ČR-SR: Role AI v modernej medicíne“ v spolupráci s MZ ČR a MZ SR na pôde fakulty.

Zároveň priebežne implementujeme nástroje AI do obsahu a výučby jednotlivých predmetov a pripravujeme na schválenie aj celý rad ďalších špecifických predmetov na oblasti AI. Uvedomujeme si, že medicína, ako aj ďalšie zdravotnícke odbory, sú založené na dôkazoch a osobnej zodpovednosti za život pacienta.

Študentov preto vedieme k tomu, aby AI chápali ako pomocný nástroj, nie ako náhradu za vlastné vedomosti, klinické uvažovanie, osobný intelekt a etický prístup študenta, ktoré sú v medicíne kľúčové a zostávajú nenahraditeľným základom štúdia.

Pri implementácii do výučby sa riadime Smernicou rektora UK č. 2/2024, ktorá definuje transparentné pravidlá používania AI v akademickom prostredí. UK bola prvou univerzitou v SR, ktorá takýmto spôsobom jasne nastavila pravidlá používania AI v akademickom priestore.

Ustupujú pedagógovia od písomných úloh?

V rámci výučby nenastáva plošný ústup od písomných prác (napríklad seminárne práce, záverečné práce), dochádza však k ich transformácii. Kvalitné písomné spracovanie odborného textu je stále dôležitou súčasťou vedeckej prípravy.

Pedagógovia kladú väčší dôraz na úlohy, ktoré vyžadujú hlbokú analýzu, vlastné skúsenosti z klinickej praxe alebo riešenie konkrétnych kazuistík, kde samotná generatívna AI bez odborného vkladu študenta nepostačuje. Väčšina skúšok a preverovania vedomostí a praktických zručností sa na našej fakulte realizuje ústne, formou prezenčných testov, respektíve praktickými skúškami.

Rovnako pri obhajobách záverečných prác, ako aj v rámci priebežného hodnotenia pri prezentovaní seminárnych prác, sa kladie dôraz na ústnu interakciu, kde študent musí preukázať, že obsahu svojej práce skutočne rozumie a dokáže o ňom odborne diskutovať.

Treba tiež uviesť, že po prijatí nového zákona o vysokých školách aktuálne implementujeme do študijných programov aj alternatívu k vypracovaniu a obhajobe záverečných prác, a to absolvovanie záverečnej stáže. Jej cieľom je najmä získavanie a rozvoj praktických zručností, ktoré sú nevyhnutné pre kvalitných a do praxe pripravených absolventov našej fakulty.

Kontroluje sa nejakým spôsobom využitie AI študentmi?

Áno, ochrana akademickkej čestnosti je pre nás prioritou a vychádzame pri tom z Etického kódexu UK ako súčasť Vnútorného systému zabezpečenia kvality vzdelávania na UK. Podľa Smernice rektora UK k používaniu nástrojov AI na UK (VP č. 2/2024) musí študent v záverečnej alebo seminárnej práci jasne uviesť, akým spôsobom a ktoré nástroje AI pri jej tvorbe použil.

Nepriznané použitie AI môže byť považované za porušenie etického kódexu. UK využíva moderné antiplagiátorské systémy (napríklad Turnitin, CRZP), ktoré sú priebežne dopĺňané o funkcie na detekciu textov generovaných AI. Zároveň sú vyučujúci vedení k tomu, aby pri konzultáciách s diplomantmi a doktorandmi identifikovali texty a časti práce, ktoré nepochádzajú z tvorivej činnosti študenta (napríklad na základe štylistiky, nepresností alebo chýbajúcich relevantných literárnych odkazov).

Autor: Rastislav Boris

Výstava “Za všetkým hľadaj ženu” [🔗](#)

📅 30. 3. 2026, 17:51, Relácia: [Správy RTVS z regiónov](#), Stanica: [STVR 24](#), Vydavateľ: [Slovenská televízia a rozhlas](#), Sentiment: [Pozitívny](#), Téma: [Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach](#), Kľúčové slová: [UPJŠ](#), [Botanická záhrada UPJŠ](#), [Martin Pizňak](#)
AVE: 5529 EUR

Výstava “Za všetkým hľadaj ženu”

Iveta Dugová, moderátorka

Kvety, stromy a ženy v netradičnom spojení. V Košickej botanickej záhrade ožila výstava Za všetkým hľadaj ženu. Medzi rastlinstvom ukrýva desiatky ručne vyrobených keramických postáv.

osoba 1

Toto je rybenka, toto je leonzu, toto je sýkorka a tamto je slečna váhava.

Ludmila Smetanková, redaktorka Slovenskej televízie

Každá je iná. Lišia sa šatami, blasmieči pôvodom. Spája ich však jedno. Všetky sú ženy.

Luba Selepová, autorka keramických sôch

Lebo ja som žena a vnášajú do prírody nežnosť, krásu, farbu. Ja ich volám babi.

Ľudmila Smetanková, redaktorka Slovenskej televízie

Pani Ľuba sa keramike začala venovať približne pred 20-timi rokmi. Za ten čas vytvorila asi 80 záhradných žien.

Luba Selepová, autorka keramických sôch

Každá je iná, fakt. Zatiaľ som neurobila dve rovnaké. Nechcem z toho robiť vedu. Skrátka, vezmem si hlinu a jak ju tvorím, tak mi prichádzajú nápady a to tam dám a je to.

Ľudmila Smetanková, redaktorka Slovenskej televízie

Polovicu z nich vystavili v botanickej záhrade.

Martin Pizňak, botanik v **Botanickej záhrade UPJŠ** v Košiciach

Tuná takto v záhone ďalšia skupina žien. Sú rozmiestnené na celej hlavnej okrasnej ploche. To znamená, že návštevník musí sa prechádzať po záhrade, hľadať jednotlivé plastiky v rôznych záhonoch medzi rastlinami.

návštevníci botanickej záhrady

Natrafil sme na to úplnou náhodou. Mám pocit, že každá figurka má vlastnú osobnosť a charakter.

návštevníci botanickej záhrady

Kombinácia soška s keramikou a kvety, myslím, že to je fajn.

návštevníci botanickej záhrady

Veľmi sa to hodí a veľmi by som to privítala aj u seba v záhrade.

Ľudmila Smetanková, redaktorka Slovenskej televízie

K približne 40-tim záhradným babám vytvorila pani Ľuba jedného muža. Oblečený je ako námorník. Nemá však špeciálny význam. Podľa nej ich môže napríklad strážiť.

Martin Pizňak, botanik v **Botanickej záhrade UPJŠ** v Košiciach

Aj vo vestibule nájdú návštevníci busty. A medzi nimi sa nachádzajú aj busty slavných osobností ako napríklad pán Satinsky, Salvador Dalí alebo Charlie Chaplin.

Ľudmila Smetanková, redaktorka Slovenskej televízie

Busty aj záhradné baby si môžu návštevníci pozrieť do konca apríla. Ľudmila Smetanková, Slovenská televízia.

Košickú botanickej záhradu oživila figúrky žien aj busty umelcov. Priniesli radosť aj nadsádzku

 30. 3. 2026, 19:40, Zdroj: spravy.pravda.sk , Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Boris Macko, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: vedenie UPJŠ OR vedenie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Botanická záhrada UPJŠ

Dosah: 89 073 GRP: 1,98 OTS: 0,02 AVE: 1009 EUR

Košickú botanickej záhradu oživila figúrky žien aj busty umelcov. Priniesli radosť aj nadsádzku

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach po novom ponúka aj umelecké vyžitie. Najnovšia výstava vyčarí aj úsmev a pozitívne emócie.

Figúrky v košickej botanickej záhrade

Video

Na výstave „Za všetkým hľadaj ženu“ nájdú návštevníci košickej botanickej záhrady v jej areáli takéto sošky. / Zdroj: TV Pravda Boris Macko

Záhradná keramika a figurálne plastiky, v ktorých sa spája fantázia ženy a jemná nadsádzka humoru. Také sú hlinené dámy Ľuba Selepovej, ktorá tešila svojou kreativitou a láskavosťou nielen ako učiteľka, ale aj deti v nemocnici, aj na tých najťažších oddeleniach.

Na výstave v Botanickej záhrade **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** uvidíte vyše 40 keramických plastík umiestnených v záhonoch medzi rastlinami na hlavnej okrasnej ploche. Botanická záhrada tak ponúka aj spestrenie v podobe zaujímavej výstavy.

Za všetko môžu kamarátky

Ako vznikol nápad umiestniť keramické dielka práve v botanickej záhrade? „To vymysleli moje kamarátky, s ktorými chodím na univerzitu tretieho veku. Usúdili, že by veci, ktoré vyrábam, mohlo vidieť čo najviac ľudí. Ja som o tomto nápade vôbec netušila. Keďže je to záhradná keramika, tak im napadlo, že by pasovala do botanickej záhrady,“ povedala nám autorka diel Ľuba Selepová, ktorú nápad najprv šokoval. Potešilo ju, že sa u **vedenia Botanickej záhrady UPJŠ** stretla s ústretovosťou.

Výstava figúrky botanickej záhrady

Na výstave Za všetkým hľadaj ženu nájdú návštevníci košickej botanickej záhrady v jej areáli takéto sošky či busty známych osobností.

Fotogaléria 10 fotiek

+7

Nepovažuje sa za profesionálnu sochárku ani keramikárku. „Preto som si na nič podobné netrúfala. Nakoniec som súhlasila, vyzereť to celkom dobre, takže som rada,“ podelila sa s pocitmi. Keramickej tvorbe sa intenzívne venuje posledných 25 rokov. Svoje výrobky vypaľuje sama vo vlastnej peci. „Je to náročné na čas. Som na dôchodku, takže mám tú slobodu, že si vypaľujem, čo chcem a kedy chcem,“ hovorí s úsmevom.

Foto: Boris Macko

Výstava botanickej záhrady Kosice 7 Na výstave Za všetkým hľadaj ženu nájdú návštevníci košickej botanickej záhrady v jej areáli takéto sošky či busty známych osobností.

Nemá umeleckú školu a nikdy nechodila ani na kurz zaoberajúci sa výrobou keramiky. Je samouk. „Kedysi som viedla krúžok v centre voľného času, s deťmi som vyrábala rôzne veci. Tam som začala a neskôr som si urobila svoju vlastnú dielňu. Mám ju v jednej zo svojich izieb na chalupe,“ priblížila Selepová svoje začiatky.

Jan Werich ako Mišo Hudák

Diela tvorila hlavne pre seba, časom si ich všimla rodina aj známi. „Moji súrodenci sú radi, keď im občas niečo darujem. Je to tvorba z rôznych období. Vždy, keď som si povedala, že niečo chcem vyrobiť, tak som za tým išla,“ dodala.

Foto: Boris Macko

Výstava botanickej záhrady Kosice 2 Na výstave Za všetkým hľadaj ženu nájdú návštevníci košickej botanickej záhrady v jej areáli takéto sošky či busty známych osobností.

Na výstave v **Botanickej záhrade UPJŠ** prevažujú figúrky žien, no nechýbajú ani busty známych mužov. „Podľa mňa je vytvorenie busty to najväčšie umenie. Musí byť dutá, v každej časti približne rovnako hrubá. Navyše ide aj o to, aby tam skutočne bola podoba, a to nie je jednoduché a trvá to dlho,“ uviedla autorka bust Charlieho Chaplina, Jana Wericha, Salvadora Dalího či Júliusa Satinského. „Deti, ktoré prišli do botanickej záhrady a videli bustu Jana Wericha, sa ma pýtali, či je to Mišo Hudák,“ podelila sa s vtipnou príhodou.

Výstava potrvá do 26. apríla. Figúrky sú umiestnené vo vonkajšom areáli záhrady, busty vo vstupnej časti.

Autor: Boris Macko

SLOVÁCI V ZAHRANIČÍ: CESTA NA AMBASÁDU BY NÁM VOĽBY VÝRAZNE SKOMPLIKOVALA

 31. 3. 2026, Zdroj: **Zvolensko-Podpolianske noviny**, Strany: 4, 5, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Simona**

Vozafová, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 203 116 GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 2011 EUR

SLOVÁCI V ZAHRANIČÍ: CESTA NA AMBASÁDU BY NÁM VOĽBY VÝRAZNE SKOMPLIKOVALA

Rubrika: SPRAVODAJSTVO

SPRAVODAJSTVO

Bolo by to pre nich finančne aj časovo náročné.

SLOVENSKO Možnosť voliť zo zahraničia považujú mnohí Slováci žijúci mimo krajiny za dôležitý spôsob, ako sa podieľať na rozhodovaní o budúcnosti svojej rodnej krajiny. Obávajú sa však, že prípadné zrušenie voľby poštou by pre nich znamenalo výrazné komplikácie.

Prinášame druhú časť ankety medzi Slovákmi zo stredného Slovenska, ktorí dnes žijú v zahraničí. Pýtali sme sa ich, či využívajú voľbu poštou, ako by ich ovplyvnilo jej prípadné zrušenie a či by boli ochotní cestovať kvôli voľbám na ambasády alebo priamo na Slovensko.

Mnohí z nich hovoria, že hoci dnes žijú v iných krajinách, dianie doma stále sledujú a záleží im na smerovaní Slovenska. Zároveň upozorňujú, že dlhé vzdialenosti, čas aj náklady by mohli rozhodnúť o tom, či sa volieb vôbec zúčastnia. Podľa viacerých by tak časť Slovákov v zahraničí mohla prísť o reálnu možnosť zúčastniť sa volieb.

Na sociálnych sieťach sme preto v niekoľkých skupinách, zameraných práve na túto komunitu, hľadali ľudí ochotných odpovedať na otázky týkajúce sa hlasovania poštou. Naša anketa prebiehala od 2. do 10. marca a prinášame vám druhú časť odpovedí Slovákov žijúcich v zahraničí.

Vyjadrenia viacerých predstaviteľov vlády o zmene pravidiel hlasovania zo zahraničia sú podľa politológa Alexandra Onufráka z Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** v rozpore s programovým vyhlásením vlády. Uviedol to pre agentúru SITA.

Počet Slovákov žijúcich v zahraničí sa odhaduje na 300- až 500-tisíc. V posledných parlamentných voľbách hlasovalo zo zahraničia takmer 59-tisíc voličov, čo podľa neho nie je zanedbateľné číslo. Zdôraznil, že čím vyššia je volebná účasť, tým väčšia je legitimita zvolených zástupcov.

Za adekvátnu náhradu nepovažuje ani hlasovanie len na zastupiteľských úradoch. Tých je podľa neho málo a pre mnohých ľudí by cesta na ambasádu znamenala výraznú časovú aj finančnú záťaž, čo by mohlo znížiť ochotu zúčastniť sa na voľbách.

Svoje právo chce využiť

Banskobystričanka Michaela Vicianová má 43 rokov a žije vo francúzskom meste Thonon-les-Bains na brehu Ženevského jazera už od roku 2013. Svoje volebné právo využila v posledných voľbách do Národnej rady SR, no niekoľkokrát sa jej v čase volieb podarilo pricestovať práve na Slovensko.

„Voliť zo zahraničia je pre mňa dôležité, keďže na Slovensku stále žijú moji blízki. Zaujímam sa o dianie doma, chcem, aby Slovensko napredovalo. Nesúhlasím s účelovým rušením voľby poštou, argumenty sú pre mňa nepostačujúce, majú len eliminovať hlasy voličov súčasnej opozície,“ povedala pre MY Zvolen.

Ambasáda v Paríži je od nej vzdialená približne 600 kilometrov. Michaela otvorene hovorí o tom, že svoje volebné právo si vziať nenechá a často svoje cesty do rodnej krajiny prispôsobila práve voľbám.

„Ak bude tento návrh schválený, využijem aj tak akúkoľvek možnosť sa volieb naďalej zúčastňovať. V závislosti od termínu volieb zväčším možnosť vycestovania na Slovensko, inak budem voliť na ambasáde,“ dodala.

Časom sa chcela vrátiť, teraz ju motivácia opúšťa

Už desať rokov ubehlo odvtedy, ako sa 28-ročná Karolína Sedílková z Banskej Bystrice presťahovala do Anglicka. V súčasnosti sa jej domovom stal vidiek v kraji Herefordshire.

Možnosť voliť poštou využila vždy, keď sa dalo. Vždy dúfala, že sa niekedy bude dať voliť poštou aj v prezidentských voľbách.

„Alebo že raz zavedú možnosť voliť online, keď už máme tie čipy v občianskych preukazoch. Voľbu poštou považujem za veľmi dôležitú, lebo aj keď na Slovensku sama nežijem, žije tam moja rodina a stále je to moja domovina, o ktorej politiku a stav sa aktívne zaujímam a záleží mi na tom, ktorým smerom sa Slovensko vyvíja, aby sa toľko mladých necítilo, že musia odísť, ako som sa cítila ja,“ opísala Karolína.

Doplnila tiež, že je podstatné, aby tí, ktorí sa rozhodnú odísť, získali skúsenosti v zahraničí a zároveň si zachovali túžbu vrátiť sa späť domov.

„Ja ju momentálne nemám, keď je situácia politicky, spoločensky a kultúrne taká, aká je. Sme občania Slovenska a máme mať právo vyjadriť svoj názor volením bez toho, aby nám niekto kládol poľenú pod nohy a robil to finančne náročné. Zrušiť voľbu poštou považujem za nekalý ťah v ovplyvňovaní budúcich volieb v prospech súčasnej vlády, keďže vidia, ako väčšina Slovákov v zahraničí volí (či v

minulosti, ale aj v prieskumoch o budúcich voľbách). Ja s týmto návrhom spokojná nie som,“ vyjadrila sa.

Aj pre ňu by bolo cestovanie na ambasádu časovo aj finančne náročné. Nachádza sa v Londýne, približne štyri hodiny od jej bydliska. Prenocovanie v hlavnom meste by jej vytvorilo ďalšie výdavky.

„Kvôli voľbám som domov necestovala, či z finančných, alebo časových dôvodov. Pre väčšinu ľudí cesta domov znamená platiť za cestu na letisko, letenku a cestu do mesta, z ktorého pochádzame. Pre mňa sa pozeráme na lety buď z Londýna, alebo Manchestru, od covidu nemáme lety Birmingham – Bratislava ani Bristol – Viedeň, čo pre mňa znamená, že ísť na letisko je okolo štyroch hodín cesty a 40 – 60 libier za lístok na vlak, ísť autom je podobne dlho a parkovanie na letiskách je veľmi drahé,“ ozrejmila Karolína.

Tiež vysvetlila, že zdražovanie sa dotklo aj leteniek. Ďalšia cesta by ju čakala na Slovensku z hlavného mesta do jej rodného na strednom Slovensku. Tiež porovнала, že ak by sa pre ňu vybrali rodičia autom, tak ide o 12 hodín cesty jedným smerom približne za 160 libier.

„Teraz si to vynásobte dvoma s tým, že sú to potom dva dni dovolenky len na cestu a 320 libier ísť tam a späť, čo v dnešnej ekonomike a počte dovolenkových dní nie je pre bežných ľudí lacné ani s britskými platmi, ktoré nie sú o toľko vyššie oproti slovenským, než bývali. S týmto krokom proste nesúhlasím, motivácia vlády je jasná po tom, čo vidia, že prehrávajú a dúfam, že to neschvália. Ak áno, tak budem musieť ísť do Londýna alebo na výlet domov na budúce voľby, lebo nemôžeme nechať vyhrať stranu, ktorá nám zámerne sťažuje možnosť voliť,“ dodala.

Volebné miestnosti by boli podľa nej najlepšou alternatívou

Z Horehronia sa do dánskeho Aarhuse odsťahovala pred siedmimi rokmi. Anna Mária Černáková má 26 rokov a pochádza z turisticky vyhľadávanej obce Mýto pod Ďumbierom. Aarhuse je druhé najväčšie mesto v krajine a medzi študentmi veľmi populárne pre možnosti štúdia, najmä na jednej z najväčších univerzít Aarhus University.

„Počas akýchkoľvek volieb som využívala možnosť voliť, takže pravidelne aj voľbu poštou. Veľa mladých ľudí dnes cestuje, študuje a pracuje naprieč Európou, a je dôležité im umožniť vyjadriť svoj názor na chod krajiny, z ktorej pochádzajú. Veľa ľuďom na Slovensku stále záleží, vrátane mňa samej, a preto keď mám možnosť, je mojou prioritou voliť,“ uviedla s tým, že rozumie náročnejšej logistike pri voľbe poštou a v tomto ohľade je pre štát lepšou možnosťou voliť na ambasádach, no pre voličov by to značne skomplikovalo situáciu, keďže nie všetci majú možnosť cestovať v deň volieb.

„Hlavne nie tu v Dánsku, keďže nám nedávno zrušili ambasádu v Kodani napriek veľkému množstvu Slovákov, ktorí tu žijú. Zrušenie voľby poštou by znemožnilo voliť každému, kto nemá možnosť cestovať domov akurát v čase volieb. Tiež si viem predstaviť, že by to nebolo pozitívnym faktorom pre ľudí, ktorí uvažujú o návrate na Slovensko, keďže by už nemali možnosť voliť bez komplikácií,“ doplnila.

Najbližšia ambasáda od nej vzdialená sa nachádza vo švédskom Štokholme, čo predstavuje približne 10 hodín cesty autom, teda takmer porovnateľné s tým, ak by sa rozhodla ísť voliť zo Slovenska, keďže cesta do rodného kraja jej zaberie približne 15 hodín.

„Ak som mala možnosť, zvykla som cestovať domov, ale vždy som to spojila s nejakou rodinnou aktivitou. Ak by to bolo len kvôli voľbám, neviem, či by som sa na to dala, je to predsa len náročné či časovo, alebo finančne. Voľba na ambasádach je podľa mňa určite tou horšou z možností. Voľba poštou je o niečo jednoduchšia, ale stále sa nedá na to spoľahnúť, predsa len neviete, či váš hlas vôbec odcestuje domov včas a či sa bude môcť zaradiť,“ zamyslela sa. Najlepšia možnosť by podľa nej bola napodobenina volebnej miestnosti vo väčších mestách, sprostredkovaná občanmi krajiny.

„Viem, že moji kamaráti z Poľska volia priamo v Aarhuse, a hlasy sú následne spoločne odoslané do Poľska. Veľmi dúfam, že budem mať stále prijateľnú možnosť voliť, na Slovensku mi stále veľmi záleží,“ dodala.

Cesta by jej trvala päť hodín

Daniela Becker Pavlíková svoj domov našla až za oceánom.

V Severnej Karolíne zatiaľ žije iba rok, no z Banskej Bystrice do Spojených štátov amerických odišla už v roku 2015.

„Stále som občanom Slovenskej republiky a mám právo voliť vo voľbách. Moje deti sú rovnako Slovákami a plánujeme, že sa jedného dňa na Slovensko vrátíme. Aj možnosť voliť poštou som využívala. Nie každý si môže dovoliť cestovať, zobrať si voľno z práce alebo zaistiť, aby deti neboli samy,“ opísala pre MY.

Konzulát pre Severnú Karolínu sa nachádza vo Washingtone D.C. a cesta by Daniele trvala približne päť hodín autom.

Myslíš si, že takýto krok je vypočítavý. „Pretože veľmi dobre vedia, koho ľudia poštou volia a koho nie,“ dodala.

Kvôli voľbám zvažuje cestu domov

Aj Veronika Vundrová odišla spod Urpína do zahraničia. Veľkú časť detstva prežila 25-ročná Banskobystričanka aj u starých rodičov na Horehroní, no jej kroky viedli do Dánska, kde si urobila magisterský titul a zamestnanie si našla na univerzite. Predtým tri roky žila v Českej republike.

Doposiaľ voľbu poštou nevyužila, no považuje ju za veľmi dôležitý nástroj, ktorý umožňuje Slovákom v zahraničí reálne sa zapojiť do volieb.

„To, že žijeme v zahraničí, neznamená, že sa o vlast' nezaujímame. Mnohí z nás odišli kvôli štúdiu či práci, ale Slovensko stále považujeme za domov, kam sa mnohí z nás chcú raz vrátiť. Vrátiť sa do krajiny, kde budeme mať príležitosť uplatniť sa a žiť dôstojný život. Život v zahraničí prináša novú perspektívu – človek vidí, čo by sa dalo urobiť lepšie,“ uviedla.

pokračovanie na str.5 pokračovanie zo str. 4

Myslím si, že mnohým by voľba na ambasádach spôsobila ťažkosti, alebo to úplne znemožnilo prístup k voľbám.

„Nie všetci žijeme v hlavnom meste a cestovanie môže byť časovo aj finančne náročné, a to aj v prípade, ak je ambasáda dostupná aspoň v rovnakej krajine. Slovenská ambasáda v Dánsku bola napríklad v roku 2024 zrušená a najbližšia je vo švédskom Štokholme. Z mesta, kde žijem, je to takmer 900 kilometrov, a spätočná cesta stojí minimálne 200 eur. Pre mnohých ľudí je to jednoducho nedostupné,“ opísala situáciu Veronika.

Kým žila v susednej krajine, cesta domov kvôli voľbám pre ňu problém nebola, no posledných volieb sa nezúčastnila z finančných aj časových dôvodov, keďže práve začínala so študovaním v Dánsku. Ak by však voľba poštou bola zrušená, určite by kvôli voľbám cestovala domov.

„Považujem to ale za nešťastné rozhodnutie, ktoré môže obmedziť prístup k voľbám mnohým Slovákom žijúcich v zahraničí. Bola by škoda, keby sa tisícim ľudí prakticky znemožnilo voliť len preto, že žijú mimo Slovenska. Dúfam, že sa možnosť voľby poštou nakoniec zachová,“ uzavrela.

Je za zachovanie voľby poštou

Pôvodom Kremničanka istý čas žila v Čechách, no pred pár mesiacmi svoj domov našla v západnom Francúzsku, konkrétne Tours. Zuzana Schifres má 43 rokov a v minulosti svoje volebné právo prostredníctvom pošty využívala.

„Nie vždy je ale možné vycestovať len za účelom zúčastniť sa volieb a fakt, že človek žije v zahraničí, neznamená, že sa o svoju krajinu nezaujímá, je mu ľahostajné jej smerovanie, či nebude v budúcnosti v krajine opäť žiť,“ opísala Zuzana.

Nesúhlasí s avizovaným krokom a cestovaním na ambasádu. Kombinovať by to musela aj s prenocovaním, pretože najbližšia ambasáda sa nachádza od nej viac ako dvesto kilometrov v Paríži.

„Kvôli voľbám som predtým, ako sa nám narodili deti, domov cestovala. Myslím si, že možnosť voľby poštou by sa mala určite zachovať,“ dodala.

Politickú situáciu nesleduje

Do New Yorku pred trinástimi rokmi vycestoval Krupinčan Jerguš Le, ktorý má 36 rokov a priznáva, že volieb na Slovensku sa nezúčastňoval.

Hoci sa osobne o politiku nezaujímá, zdôrazňuje, že tí, ktorí sledujú dianie v rodnej krajine, by mali mať možnosť rozhodovať aj zo zahraničia.

„Na ambasádu je ťažšie sa dostať, pokiaľ nežijete v hlavnom meste. Ale možno to chcú zariadiť tak, aby sa vyhli podvodom pri volení. Napríklad v USA sa to pri voľbách niekoľkokrát rozoberalo, že volili ľudia, ktorí na to nemali právo, čiže tí, ktorí nemajú občianstvo,“ vysvetlil.

Tiež spomenul, že ambasáda sa nachádza vo Washingtone D.C., ktorý je autom vzdialený približne štyri hodiny cesty, no v New Yorku sa nachádza slovenský konzulát. „Kvôli voľbám som nikdy necestoval domov, ani to neplánujem zmeniť. Nepríde mi to až tak dôležité, aby som cestoval tak ďaleko,“ dodal.

Odpovedali na nasledovné otázky:

Využívali ste možnosť voliť poštou?

Prečo je podľa vás dôležité voliť aj zo zahraničia?

Aký máte názor na to, že voľba poštou môže byť zrušená a volilo by sa iba na ambasádach?

Ako ďaleko od vás je dostupná ambasáda? Cestovali ste kvôli voľbám na Slovensko? Čo na pripravovaný krok hovoríte?

ilustračná foto: Diana Černáková/SITA

Autor: Simona Vozařová

Vysoké školy sú pri AI v hre o 20 miliónov eur. Na dvoch adresách sa zapojí aj svetový gigant [🔗](#)

📅 31. 3. 2026, 0:00, Zdroj: hnonline.sk [🔗](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Oliver Kohár, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 261 692 GRP; 5,82 OTS; 0,06 AVE; 2160 EUR

Vysoké školy sú pri AI v hre o 20 miliónov eur. Na dvoch adresách sa zapojí aj svetový gigant

Slovenské univerzity reagujú na rastúci dopyt po odborníkoch na umelú inteligenciu. V hre je nový študijný program aj spolupráca s technologickým lídrom.

Softvéroví AI inžinieri, dátoví analytici či odborníci na algoritmy – aj to sú pozície, o ktoré majú firmy po rozmachu umelej inteligencie záujem. „Viaceré z nich sú úzko špecializované a je ich nedostatok,“ upozorňuje Juraj Kadáš, hovorca IT Asociácie Slovenska, ktorej členovia sú napríklad IBM alebo Samsung.

Riaditeľ top gymnázia: Otázne je, čo rezort maturitou z matematiky sleduje. Žiaci ju ťažko aplikujú do praxe

Ministerstvo školstva preto v rámci Platformy strategických technológií pre Európu spúšťa dve výzvy za viac ako 20 miliónov eur. Peniaze majú smerovať najmä na tvorbu nových študijných programov na vysokých školách, ktoré by mohli medzeru na trhu časom vyplniť. „Prioritu dostanú odbory, ktoré sa zatiaľ u nás nedajú študovať,“ uviedol šéf rezortu Tomáš Drucker.

Do rozvoja AI vzdelávania sa zapájajú aj Slovenská technická univerzita v Bratislave a Technická univerzita v Košiciach. So svojim novým programom majú ambíciu na poli umelej inteligencie dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň.

V článku sa ešte dočítate:

kedy obe univerzity plánujú spustiť nový program

ako bude vyzeráť spolupráca s medzinárodným gigantom

ako vyzerá štúdium AI v Brne či vo Varšave

Dostupné pre predplatiteľov

Medzinárodná výučba

„Plánujeme ho spustiť od akademického roka 2026/2027 na inžinierskej úrovni v angličtine. Na jeho zabezpečení sa budú spoločne podieľať Fakulta informatiky a informačných technológií STU a Fakulta elektrotechniky a informatiky TUKE,“ priblížil pre HN prorektor Technickej univerzity v Košiciach Juraj Gazda.

Anglický jazyk je pritom jednou z podmienok výzvy pri vytváraní nových programov. Zvýši sa tak ich medzinárodná atraktivita a spolupráca so zahraničnými odborníkmi.

Predpokladá sa však, že pilotný ročník neabsolvuje veľký počet študentov. Univerzity chcú dvojročný program rozbiehať postupne.

Výučba zahŕňa zručnosti navrhovať, prevádzkovať a optimalizovať vlastné AI modely. „Štúdium bude klásť dôraz na dátovú vedu, analýzu, široké spektrum strojového učenia či dôveryhodnosť a interpretovateľnosť výsledkov AI systémov,“ priblížil ďalej hovorca Slovenskej technickej univerzity Juraj Rybanský.

Zaujímavosťou je, že v prípade spomínaných dvoch univerzít bude spolupráca prebiehať s technologickým gigantom NVIDIA.

Ako sa rozdelia financie

500-tisíc eur – maximálna podpora na jeden študijný program pre verejné a štátne vysoké školy

600-tisíc – pri spolupráci minimálne dvoch slovenských vysokých škôl

700-tisíc – pri zapojení zahraničných univerzít

maximálne päť programov – každá vysoká škola môže v jednej výzve predložiť najviac päť nových študijných programov

Získajú know-how od technologického lídra

Podľa prorektora Gazdu bude jedným z hlavných prínosov spolupráce s NVIDIA vzdelávanie pedagógov. Tí sa zapoja do programu Deep Learning Institute, vďaka ktorému získajú certifikácie a prístup k najmodernejším vzdelávacím materiálom. Tie následne prenesú priamo do výučby.

NVIDIA plánuje zapojiť svojich expertov aj formou odborných prednášok, ktoré priblížia aktuálny vývoj v umelej inteligencii aj jej prepojenie s robotikou. „Poskytnú aj študijné materiály, kurzy či softvérové nástroje,“ doplnil hovorca Rybanský.

Rezort vstúpil do partnerstva s NVIDIA minulý rok v rámci optimalizácie veľkých jazykových modelov, ktoré budú reflektovať jazykové a kultúrne špecifiká Slovenska. Súčasťou slovenskej delegácie boli pri rokovaní aj predstavitelia týchto univerzít. Práve tak sa rozbehla táto spolupráca.

Spotrebiteľia majú najhoršiu náladu za tri roky. Pesimizmus stúpol takmer všade, vyčnieva len jedno odvetvie

AI programy pribúdajú doma aj v zahraničí

Nejde o jediné dve univerzity, ktoré ponúkajú u nás štúdium zamerané na túto špecializáciu. Prírodovedecká fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** ponúka napríklad program Analýza dát a umelá inteligencia. Na Akadémii umení v Banskej Bystrici zas otvorili minulý rok program Umenie a umelá inteligencia.

Podobný boom je možné sledovať aj v okolitých krajinách. Príkladom je Česká republika. „Je to technológia, ktorá sa prelína všetkými odbornými na našej fakulte,“ komentuje hovorca Ján Dvořák z Fakulty informačných technológií Vysokého učení technického v Brne.

Ak sa však ich záujemcovia chcú špecializovať priamo na AI, ponúkajú magisterský program MITAI. Ide o odbor zameraný najmä na strojové učenie, analýzu dát a vývoj inteligentných systémov, taktiež vyučovaný v angličtine.

Na ich fakulte sa z iniciatívy študentov a absolventov zrodila rada projektov, ktoré stavajú práve na strojovom učení AI. Neskôr z nich vznikli firmy ako Phonexia a Lakmoos.

Sľubovali začiatok roka, zatiaľ sa tak nestalo. Tender za viac ako 67 miliónov eur má štátny podnik v šuplíku

Na Varšavskej technickej univerzite zas prístupujú k tomuto smeru aj z trochu iného uhla. Ich postgraduálny program sa sústreďuje na AI v biznise a manažmente. Nesie názov Umelá inteligencia a Digitálna transformácia.

V Maďarsku ponúka Univerzita Loránda Eötvöse v Budapešti samostatný magisterský program Umelá inteligencia zameraný na vývoj IT systémov. Rovnomenné magisterské štúdium ponúkajú aj Rakúska univerzita Johanna Keplera v Linci, či Nemecká technická univerzita v Mníchove. Všetky sa vyučujú v angličtine.

Dopyt po absolventoch rastie

Dáta z trhu práce potvrdzujú, že dopyt po odborníkoch na AI postupne rastie. Počet pracovných ponúk na portáli Profesia sa dlhodobo pohyboval v relatívne stabilnom pásme, no v posledných mesiacoch začal výraznejšie rásť.

„Od marca 2023 do polovice roka 2025 sa mesačný počet ponúk pohyboval zväčša v rozmedzí od 60 do 110. Od vlaňajšej jesene však evidujeme zvýšený dopyt,“ uviedla hovorkyňa Alma Career Ľubica Mercelová.

Kým ešte na jeseň prekračoval počet ponúk hranicu 100 len sporadicky, začiatkom tohto roka už rástol rýchlejšie – vo februári dosiahol 155 inzerátov.

Vlani ideálny rok, teraz šok. Šéf Tatranskej mliekarny pre HN: Na zahraničnej surovine sa nedá fungovať

Ide o nadpriemerne platené pozície. Priemerný ponúkaný plat dosahuje 2 670 eur mesačne v hrubom, pričom najlepšie platená desatina ponúk presahuje 3 760 eur.

Najčastejšie ide o technické pozície, ako programátor, Python developer, databázový analytik, softvérový inžinier či IT analytik.

Autor: Oliver Kohár